

	URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU		
	Opracowania sygnałne	Data opracowania: czerwiec 2011	
	Kontakt: e-mail: uspoz@stat.gov.pl tel.: 61 2798320; 61 2798325	http://www.stat.gov.pl/poznan	

STAN I RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM W 2010 R.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2010 r., województwo wielkopolskie zamieszkiwało 3419,4 tys. osób, tj. o 0,3% więcej niż przed rokiem. Pod względem liczby ludności Wielkopolska¹ z udziałem 9,0% zajęła 3. miejsce w kraju po województwach mazowieckim (13,7%) i śląskim (12,1%). Na 1 km² powierzchni ogólnej województwa przypadało przeciętnie 115 osób, przy średniej dla Polski 122 osoby. Pod względem gęstości zaludnienia Wielkopolska znajdowała się na 8. pozycji. W 2010 r. nastąpiły dalsze przesunięcia strukturalne ludności według miejsca zamieszkania. Udział mieszkańców wielkopolskich miast zmniejszył się o 0,2 pkt. i wyniósł 55,9%. W kraju ludność miejska stanowiła 60,9%, tj. o 0,1 pkt. mniej niż w 2009 r.

TABL. 1. PODSTAWOWE DANE DEMOGRAFICZNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	
		województwo wielkopolskie	Polska
Ludność ^a	3408281	3419426	38200037
miasta	1912830	1910727	23264383
wieś	1495451	1508699	14935654
w tym kobiety	1754927	1760667	19755664
Kobiety na 100 mężczyzn ^a	106,1	106,1	107,1
Ludność ^a na 1 km ² powierzchni ogólnej	114	115	122
Ludność ^a w wieku:			
przedprodukcyjnym	682307	676889	7140156
produkcyjnym	2214527	2218442	24615248
poprodukcyjnym	511447	524095	6444633
Ludność ^a w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	53,9	54,1	55,2
Urodzenia żywe	40882	40909	413300
na 1000 ludności	12,03	11,99	10,82
Zgony	31668	31037	378478
na 1000 ludności	9,32	9,10	9,91
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	5,38	4,40	4,98
Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,71	2,89	0,91
miasta	2,17	2,00	0,62
wieś	3,40	4,02	1,36
Małżeństwa na 1000 ludności	6,93	6,21	5,98
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,46	0,37	-0,06

^a Stan w dniu 31 XII; dane bilansowe.

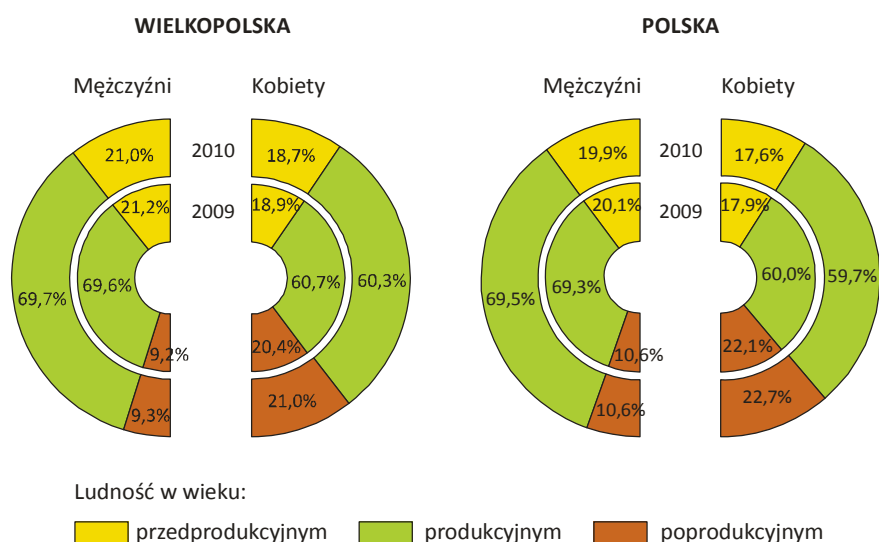
¹ Nazwy „województwo wielkopolskie” i „Wielkopolska” są używane zamiennie.

W badanym okresie nie zmieniła się struktura ludności według płci. Podobnie jak w poprzednich latach, w roku 2010 w populacji mieszkańców województwa wielkopolskiego przeważały kobiety, które stanowiły 51,5% (w kraju 51,7%). Na 100 mężczyzn przypadało 106,1 kobiet (w kraju 107,1). W miastach ich przewaga liczebna była większa, a współczynnik feminizacji sięgał 110,6 (w kraju 111,2), podczas gdy na wsi obserwowano niemal równowagę płci (100,8 kobiet na 100 mężczyzn; w kraju 101,0).

W 2010 r. w województwie wielkopolskim odnotowano dalsze, nieznaczne przesunięcia w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ciągu roku zmniejszył się o 0,2 pkt. (z 20,0% do 19,8%; w kraju z 18,9% do 18,7%), natomiast odsetek ludności poprodukcyjnej zwiększył się o 0,3 pkt. (z 15,0% do 15,3%; w kraju z 16,5% do 16,9%). Najbardziej „stabilna” była w tym czasie ludność w wieku produkcyjnym (kobiety od 18–59 lat, mężczyźni od 18–64 lat). Udział tej grupy obniżył się o 0,1 pkt. do 64,9% (w kraju do 64,4%). Przy tak niewielkich przesunięciach w strukturze ludności, nie zmienił się istotnie współczynnik obciążenia demograficznego; w 2010 r. w Wielkopolsce na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 54,1 osób w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym), podczas gdy w kraju 55,2 osób (przed rokiem odpowiednio 53,9 osób wobec 55,0 osób w kraju).

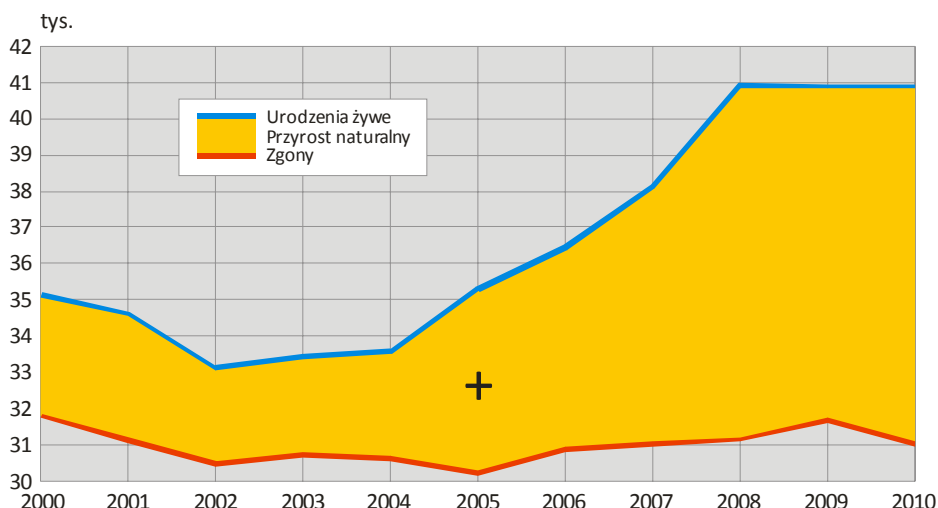
Ryc. 1. STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

Na stan i strukturę ludności województwa duży wpływ mają zjawiska demograficzne określane jako ruch naturalny ludności. W 2010 r. w Wielkopolsce zawarto 21191 małżeństw, zarejestrowano 40909 urodzeń żywych oraz 31037 zgonów, w tym 180 zgonów niemowląt. Współczynniki ruchu naturalnego, liczone na 1000 ludności, w większości ukształtowały się na poziomie niższym od obserwowanego w roku 2009. W przypadku małżeństw, których liczba była o 10,0% mniejsza niż w 2009 r., współczynnik spadł z 6,93‰ do 6,21‰ (w kraju z 6,57‰ do 5,98‰). Współczynnik urodzeń żywych, pomimo niewielkiego wzrostu liczby urodzeń (o 0,1%), zmniejszył się z 12,03‰ do 11,99‰ (w kraju z 10,95‰ do 10,82‰), a współczynnik zgonów, przy spadku ich liczby o 2,0%, obniżył się z 9,32‰ do 9,10‰ (w kraju z 10,09‰ do 9,91‰). Niżej aniżeli w 2009 r. kształtował się także współczynnik zgonów niemowląt, liczony na 1000 urodzeń żywych (4,40‰ wobec 5,38‰ w 2009 r.; w kraju 4,98‰ wobec 5,57‰). Współczynnik przyrostu naturalnego przyjął w 2010 r. wartość większą od osiągniętej przed rokiem (2,89‰ wobec 2,71‰ w 2009 r.; w kraju 0,91‰ wobec 0,86‰). Wzrost dotyczył obszarów wiejskich, gdzie współczynnik zwiększył się z 3,40‰ w 2009 r. do 4,02‰ w 2010 r. (w kraju z 1,20‰ do 1,36‰), podczas gdy w miastach obniżył się z 2,17‰ do 2,00‰ (w kraju z 0,63‰ do 0,62‰).

Ryc. 2. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost liczby ludności są migracje, zarówno wewnętrzne – rozpatrywane w skali kraju i województwa – jak i zagraniczne. W 2010 r. poza granicami Polski osiedliło się na stałe 1094 mieszkańców województwa wielkopolskiego (o 89 osób, tj. o 7,5% mniej niż w 2009 r.), natomiast z zagranicy przybyło w tym czasie do Wielkopolski 661 osób (o 238 osób, tj. o 26,5% mniej niż przed rokiem). Migracje wewnętrzne w województwie wielkopolskim w 2010 r. objęły 42363 osoby przybywające i 40657 osób emigrujących. W ramach wewnętrznego ruchu wędrownego w miastach Wielkopolski zanotowano napływ migracyjny obejmujący 18700 osób, a na wsi – 23663 osoby. Odptyw migracyjny w miastach Wielkopolski dotyczył 24174 osób, a na wsi – 16483 osób. Saldo migracji wewnętrznej wyniosło 1706 osób (wobec 1852 w 2009 r.), przy czym w miastach – ze względu na większy odptyw ludności – miało ono wartość ujemną (-5474).

Saldo migracji stałej (wewnętrznej i zagranicznej), przeliczone na 1000 ludności, w 2010 r. w województwie wielkopolskim wyniosło 0,37‰ (wobec 0,46‰ przed rokiem), przy czym w miastach przyjęło wartość ujemną (-3,11‰ wobec -2,92‰ w 2009 r.), a na wsi dodatnią (+4,76‰, tak samo jak przed rokiem). W kraju współczynnik migracji stałej miał wartość ujemną i wyniósł -0,06‰ wobec -0,03‰ w 2009 r.

TABL. 2. MIGRACJE LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE	Napływ				Odptyw				Saldo migracji
	ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę	
Ogółem									
2009	42922	25498	16525	899	41354	17979	22192	1183	1568
2010	43024	25651	16712	661	41751	17999	22658	1094	1273
Miasta									
2009	19285	9455	9184	646	24837	8798	15067	972	-5552
2010	19186	9422	9278	486	25096	8746	15428	922	-5910
Wieś									
2009	23637	16043	7341	253	16517	9181	7125	211	7120
2010	23838	16229	7434	175	16655	9253	7230	172	7183

Demograficzny obraz Wielkopolski nie jest jednorodny na obszarze całego województwa. Wskaźniki opisujące zjawiska demograficzne kształtują się różnie w poszczególnych podregionach. Najwięcej ludności zamieszkuje podregion kaliski, gdzie w 2010 r. koncentrowała się blisko jedna piąta mieszkańców Wielkopolski (19,6%), natomiast najmniej – podregion pilski (12,0% populacji województwa). Najgęściej zaludnionym podregionem jest miasto Poznań, gdzie na 1 km² przypadało 2107 osób, podczas gdy w podregionie pilskim – 63 osoby. Poznań charakteryzuje się również najwyższym współczynnikiem feminizacji. W 2010 r. na 100 mężczyzn przypadało tam 115 kobiet (wobec 103 w podregionie pilskim).

TABL. 3. WYBRANE DANE O PODREGIONACH W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Podregiony					
	kaliski	koniński	leszczyński	pilski	poznański	miasto Poznań
Ludność ^a	669795	653392	547059	409876	587677	551627
w wieku w %:						
przedprodukcyjnym	20,0	20,4	21,0	21,1	21,2	15,2
produkcyjnym	64,2	64,3	64,7	64,8	65,8	65,6
poprodukcyjnym	15,8	15,3	14,3	14,2	13,0	19,1
na 1 km ²	116	102	91	63	119	2107
Kobiety na 100 mężczyzn ^a	105	105	104	103	105	115
Urodzenia żywe	7590	7675	6925	4900	7774	6045
na 1000 ludności	11,30	11,70	12,67	11,91	13,38	11,11
Zgony	6312	6063	4871	3592	4565	5634
na 1000 ludności	9,40	9,24	8,91	8,73	7,86	10,36
w tym niemowląt	35	33	34	22	27	29
na 1000 urodzeń żywych	4,61	4,30	4,91	4,49	3,47	4,80
Przyrost naturalny	1278	1612	2054	1308	3209	411
na 1000 ludności	1,90	2,46	3,76	3,18	5,52	0,76
Saldo migracji stałej	-544	-757	-3	-611	6193	-3005
na 1000 ludności	-0,81	-1,15	-0,01	-1,48	10,66	-5,52

^a Stan w dniu 31 XII; dane bilansowe.

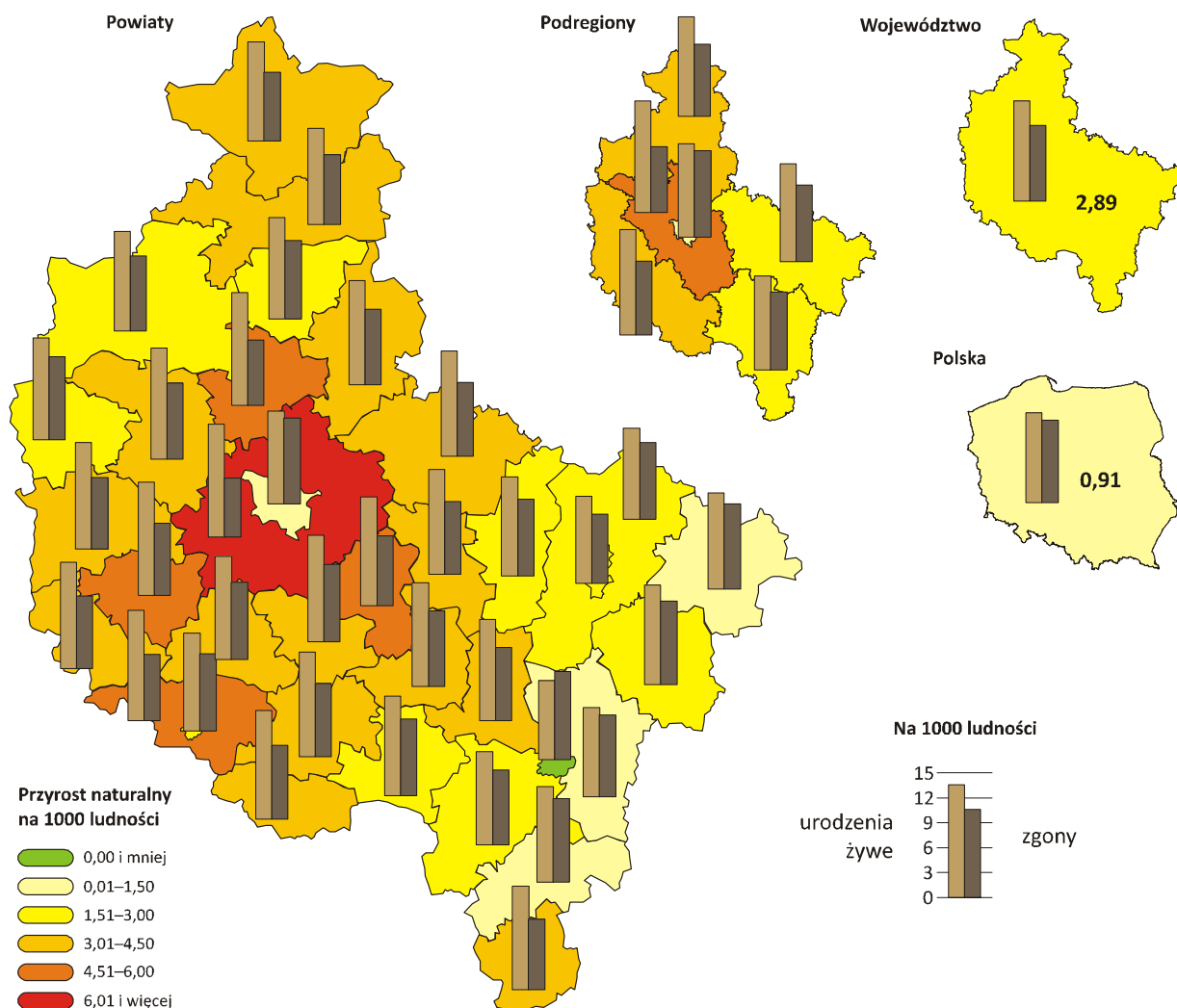
Podregiony poznański i pilski charakteryzowały się stosunkowo dużym udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym (odpowiednio: 21,2% i 21,1% ogółu mieszkańców wobec 15,2% w Poznaniu). W podregionie poznańskim i Poznaniu mieszkało najwięcej ludności w wieku produkcyjnym (odpowiednio: 65,8% i 65,6% wszystkich mieszkańców wobec 64,2% w podregionie kaliskim). Poznań miał największy odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym (19,1% ogólnej liczby mieszkańców wobec 13,0% w podregionie poznańskim).

Wskaźnik obciążenia demograficznego największą wartość przyjął w podregionach kaliskim i konińskim, gdzie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało blisko 56 osób w wieku nieprodukcyjnym, tj. o 2 osoby więcej niż przeciętnie w województwie i o 4 osoby więcej niż w podregionie poznańskim oraz w Poznaniu.

Ze względu na poziom współczynników ruchu naturalnego wyróżniał się podregion poznański. W 2010 r. odnotowano tam najwięcej urodzeń żywych na 1000 mieszkańców (13,38‰ wobec 11,99‰ w województwie wielkopolskim) i najmniej zgonów (7,86‰ na 1000 ludności wobec 9,10‰ w województwie). Współczynnik przyrostu naturalnego w podregionie poznańskim wyniósł 5,52‰

wobec 2,89‰ w województwie i 0,76‰ w Poznaniu. Był to także jedyny podregion w którym zanotowano dodatnie saldo migracji stałej. Współczynnik liczony na 1000 ludności ukształtował się na poziomie +10,66‰, podczas gdy w Poznaniu wyniósł -5,52‰, przy średniej dla województwa +0,37‰.

Ryc. 3. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2010 R.

Jeszcze większe zróżnicowanie charakteryzowało zjawiska demograficzne obserwowane w przekroju powiatowym. Najwięcej ludności zamieszkiwało Poznań (551,6 tys. osób, stanowiących 16,1% ogółu mieszkańców Wielkopolski), najwyższy był tam także wskaźnik gęstości zaludnienia (2107 osób na 1 km²). Najmniej ludności mieszkało w powiecie międzychodzkiem (36,7 tys. mieszkańców, tj. 1,1%), natomiast najmniejsze zagęszczenie ludności odnotowano w powiecie złotowskim (41 osób na 1 km²). Największa przewaga liczebna kobiet nad mężczyznami występowała w miastach na prawach powiatu, gdzie współczynnik feminizacji kształtował się między 110 w Koninie a 115 w Poznaniu. Wśród powiatów ziemskich najwyższy współczynnik zaobserwowano w powiatach: poznańskim, kolskim, pilskim, jarocińskim, ostrowskim i szamotulskim, gdzie na 100 mężczyzn przypadało ponad 105 kobiet. Najbardziej wyrównane proporcje cechowały powiaty leszczyński i słupecki, gdzie była niemal równowaga płci (101 kobiet na 100 mężczyzn).

Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności największy był w powiatach: grodziskim (22,6%), leszczyńskim (22,4%) i konińskim (22,2%), podczas gdy stosunkowo dużo ludności w wieku poprodukcyjnym zamieszkiwało Kalisz (19,2% ogółu mieszkańców) i Poznań (19,1%). Największy odsetek ludności w wieku produkcyjnym odnotowano w powiecie poznańskim (66,2% mieszkańców).

Wskaźnik obciążenia demograficznego najwyższą wartość przyjął w powiatach: kolskim i kaliskim, gdzie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 58 osób w wieku nieprodukcyjnym (przy średniej wojewódzkiej 54 osoby).

Ujemny przyrost naturalny, podobnie jak w poprzednim roku, zaobserwowano jedynie w Kaliszu, gdzie współczynnik liczony na 1000 ludności wyniósł -1,03‰. W pozostałych powiatach wskaźnik był dodatni, najwyższy poziom osiągając w powiecie poznańskim (+6,42‰).

Saldo migracji stałej wartości dodatnie przyjęło tylko w 12 powiatach, przy czym najwyższy wskaźnik (na 1000 ludności) odnotowano w powiecie poznańskim (+18,02‰). W większości powiatów odpływ ludności był większy niż jej napływ, a największa przewaga (po odniesieniu do liczby mieszkańców) wystąpiła w Koninie i Poznaniu, gdzie saldo migracji stałej na 1000 ludności kształtowało się na poziomie, odpowiednio: -5,99‰ i -5,52‰.

PODSUMOWANIE

Zestawienie danych bilansowych dotyczących ludności w województwie wielkopolskim w 2010 r. z ich odpowiednikami z roku poprzedniego i w relacji do wielkości krajowych prowadzi do następujących wniosków:

- liczba ludności w Wielkopolsce rosła szybciej niż w kraju,
- pod względem liczby ludności Wielkopolskę wyprzedziły jedynie województwa mazowieckie i śląskie, ale z uwagi na zajmowany obszar zagęszczenie było tu mniejsze niż przeciętnie w kraju,
- podobnie jak w całej Polsce, w Wielkopolsce liczebnie przeważały kobiety, co najwyraźniej zaznaczało się w miastach na prawach powiatu,
- nastąpiły nieznaczne przesunięcia w strukturze wiekowej ludności; w województwie wielkopolskim, podobnie jak w kraju, zmniejszył się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, a zwiększył odsetek ludności poprodukcyjnej; zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku nie wpłynęły na poziom współczynnika obciążenia demograficznego,
- w Wielkopolsce obniżyły się współczynniki ruchu naturalnego, liczone na 1000 ludności, jednak kształtowały się one korzystniej niż przeciętnie w Polsce; współczynnik przyrostu naturalnego był ponad 3-krotnie większy od wskaźnika krajowego,
- zmniejszyło się saldo migracji stałej, ale nadal było dodatnie, przeciwnie niż w kraju, gdzie odpływ ludności przewyższał jej napływ.